

Darasiza norī

Darasiza norī ma, Paru te te ūrob'ui'érézé

Íbaihâ wasu'uze

Zezusi hā hâiwa u apâ ūmorizéb u hā, zudezu norī si ma tō ūsimirowasu'u na te te 're saze za'ra. Ta norī si te uburé sihâiwata nnihâri ré 're hâimana za'ra, 'Re ëhâimana u'âsi mono hā Abra'âhâ ma, te te ūpisutuzéb zarina. Zezusi hâiwa u apâ morí za'u si, ma tō ūwasu'uwê hâ datême ropé, zudezu'õ norī u hā, ūsihâiwata nnihâri'õ norī u hā.

Ni'wam norī hā zudezu norī hā Darasiza na danhipti'a nho'omo nhisi âma 're ūsi'ubumroi mono norī hā ma tō Paru hā zudezu'õ norī ma wasu'u za'ra, ūsimiroti na te te âma ūwaimrami õ na hā. Ta norī hā ma tō âne hâ dama roti za'ra: 'Re ëhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te âma ūrob'ui'éré zama te za da te 're 'madâ'â pese za'ra, te te 're da'awêsâmri mono da. Taha da, te za duré 're dasihâiwata nnihâri za'ra. Âne na roti hâ Paru hâ ma tō siwi wê'õ pese. Zezusi hâ wazada dâ'â wa, duré taha zarina wawasédé hâ te te wama 're apari mono wa, dasihâiwata nnihârizé hâ marí dai õ di. Zezusihî wapru na si te za te te 're da'upsô, dawasétê wi. Âne wa, ma tō Paru hâ tâma rob'ui'éré za'ra, Darasiza norī ma hâ, aimawi hâ te te 're 'manharí za'ra mono tō da, Zezusihî si te te sina 're umnhasi pese za'ra mono da, taha zarina si 'Re ëhâimana u'âsi mono pê'ezani hâ ūpê'ë 're, 're sâmra za'ra mono da.

---

1 1-2 Wanhib'apito nhib'a'uwê norī, daza'rui mono bâ Darasiza na danhipti'a nho'omo nhisi 'remhâ 're aihâimana za'ra wa'aba mono norī, wa hâ Paru, wa âma asawi za'ra wa'wa. Uburé wasiré ūsazei'wa norī hâ te duré timreme na âma asawi za'ra wa'wa, ūrata ūsi'ubumro norī hâ. Âne wa za âma aimâ rob'ui'éré za'ra wa'wa. Wa hâ Zezu Cristuhu zadawa wasu'u'wa, wa 're mo, ūsadawa para. Ni'wam norī hâ te te siwi ūpisutu õ di, dazadawa para ūsadawa wasu'u'wa na 're ëhâimana mono da. Mare uptabi di. Zezu Cristuhu si ma tō Wamama me si, sima ūpisutu zahuré, ab're hawi ti'ra hâiwa'utu'wai me.

3 Wamama ma, wa ai'âma 're ūmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ëhâimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, ūsimizawizé hâ ai'âma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowé u'âsi, âma 're anomro aba mono da.

4 Wanhib'apito 'Re ëhâimana u'âsi mono te te tâma ūwêzéb uwaibaba, ma tō Zezu Cristu hâ wazada sisô, wazada dâ'â da, te te

wa'awa'âbâ da, 're wanomro wasétê mono wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te wahâ za'ra tõ da, rob'râsutuzéb ãma hâ, duré dapo're'õ na 're ïdanomro mono norí ne, 're wanomro u'âsi tõ mono da. 5 Wamama hâ wẽ uptabi wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono.

**Aimawi rowasu'u hâ Wanhib'apito wasu'uwẽ ne,
aiwa 're 'maihiimana mono õ na rowasu'u**

6 Ñhâna wa ai'âma ïtob'uzu za'ra wa'wa. E marí wa. Tâma asawi uptabi za'ra wa'aba wa, ma tô Cristu hâ asõ'reptu za'ra wa'wa. Taha zarina, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ ma tô sima aipisutu za'ra wa'wa, ïsib'a'uwẽ si oto 're anomro aba mono da. Tane nheré, ma tô aiwara sina, 'Re ïhâimana u'âsi mono wi 're aipizari za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata na, aimawi rowasu'u hâ Cristuhu wasu'uwẽ me aiwam newa. 7 Aimawi rowasu'u hâ Cristuhu wasu'uwẽ me, aiwa 're hâimana mono õ di. Mare uptabi di. E marí wa, wa tô ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norí hâ ma tô sima wẽ za'ra, Cristuhu wasu'uwẽ upana te te ãma saprí za'ra da, aimawi rowasu'u u. Ta norí hâ ma tô aimawi tinhimirowasu'u na aiwi ro'wa'rutu za'ra wa'wa. 8 Wa norí hâ wa tô aima rowasu'u za'ra wa'aba ni, Zezu Cristuhu wasu'uwẽ na. Tane nheré, nimahâ na Cristuhu wasu'uwẽ upana, wa te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhâ, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ te te 're wa'awé'õ pese. Tane duré nimahâ na hâiwa ãma tâma ïromhuri'wa norí hâ ïwasu'uwẽ upana, we te te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhâ, te za duré te te siwi 're awé'õ pese. 9 ãne hâ wa tô aima waihu'u za'ra wa'aba ni. Taha wa, wa za duré aima ãma sahu za'ra wa'wa, wa te aima ïwaihu'u za'ra wa'aba zém na. Ni'wam norí hâ wanhimirowasu'u zarina si, Zezu Cristuhu wasu'uwẽ na te te dama 're rowasu'u za'ra mono õ wamhâ, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ te te siwi 're awé'õ pese. 10 E ïnhimiroti na ïâma 're ïdawata za'ra mono zéb zô, wa ïsina 're ïnhimipari. Mare di. 'Re ïhâimana u'âsi mono si ïâma 're ïwata mono zéb zô si, wa ïsina 're ïnhimipari. Ti'ai ãma ïâma 're dawata za'ra mono da, 'râwi ïsi'uihâ na te ïsina 're rosa'rata mono 'wa'âhâ, Zezu Cristuhu ma romhuri'wa, 're ïhâimana mono õ di aré.

11 ïsisânawâ norí, ma'âpê niha we ïâma waihu'u za'ra wa'aba. Ti'ai ãma 're ïdahâimana za'ra mono norí nhimirowasu'u zarinai õ di, Zezu Cristuhu wasu'uwẽ te dama 're ïwasu'u mono hâ. 12 Ni'wa ãne na hâ te te ãma 're ïpo're pu'u mono õ di, ti'ai ãma wasiré 're ïwahâimana za'ra mono norí hâ. Ni'wa hâ te te duré ïma 're rowasu'u mono õ di, te ïwaihu'u pese zéb da hâ. Mare di. Si'uihâ na ma we hâiwa hawi ïma siwaihu'u Zezu Cristu hâ, ïwasu'uwẽ na te ïwaihu'u pese zéb da hâ.

**Paru hā Wanhib'apito zadawa wasu'u'wa na te te
īsāna'ratazém na īsiwasu'uzé wasu'u**

13-14 Wa hā wasiré zudezu norí nhimizazezéb zarina 're īmorí ré, wa tō īsima wē upta, wasiré īwaprédu mono norí nhipai u, wahi'rata norí nhimiroti zarina si, 're īmorí da. Āne 're īmorí ré, 'Re īhaimana u'âsi mono nhib'a'uwē norí ma, īwasétē na wa tō te 're arob'manhari aré, Wanhib'apito zazei'wa norí ma hā. Wa tō te īsima 're awē, te 're uprosi mono da. Āne ma tō īwasu'u wasédé hā 're īwapari za'ra wa'aba mo.

15-16 Tawamhā bâdâ ma tō oto īwa waptârā, 'Re īhaimana u'âsi mono ti'ra te te īma īwaihu'uzém na, īra wasu'u'wē na si, zudezu'ō norí ma, te 're wasu'u mono da. Taha da, īpoto õ ré, ma tō sima īpisutu siro, 'Re īhaimana u'âsi mono hā. Taha wa, tâma īzawi uptabi wa, ma tō oto īzô hâ, tâma īromhuri'wa na oto 're īhaimana mono da.

Tawamhā e 'wa hā wa tō sadawa pibu, āne zarina te dama 're īsadawa wasu'u mono da hā. Mare di. Ni'wa hā āne na te sadawa pibui õ uptabi di. **17** Duré Zeruzarē u, a'â īmorí õ di, Cristu hā tizadawa wasu'u'wa da, īwana te te sima īpisutu za'ra norí u, te sabu za'ra da. Mare di. Daza'rui amoi u si, wa tō a'â mo, Arabiza u. Tame īnhamra pari, wa tō apâ mo, Damasitu na 'ri nho'ōmo nhisi u. **18** Si'ubdatō ma tō oto īāma tiwahu, Wanhib'apito āma te īsasōmrizém na hā. Tawamhā Zeruzarē u wa tō oto mo, Pedru hā te hâiba pibu da. Tame ma tō romhuri hā maparane īāma ai'utō, īrata īnhamra ré. **19** Pedruhu siré norí hā aihîni te sôpêté za'ra õ di, Cristuhu zadawa wasu'u'wa norí hā. Ti'aduhu si, wa tō sôpêté. Wanhib'apito sisémehmâ ta hā.

20 Tô sena, wa rob'ui'éré na aima rowasu'u za'ra wa'wa, 'Re īhaimana u'âsi mono nho'a.

21 Tawamhā Zeruzarē hawi wa tō oto watobro, daza'rui u īmorí da, Siriza u, duré Sirisiza u. **22** Zahadu te te siwi īhâiba pibu za'ra õ di, Zezusihi zazei'wa norí hā daza'rui mono bâ, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma siré 're īsi'râl'ôtô mono norí hā. **23** Taré ma tō īwasu'u wē si te te 're wapari za'ra, ta norí hā. Āne īwasu'u wē hā: "Paru hā ma tō te te wa'āma 're arowasétê aré, Wanhib'apito āma, wa te 're sasōmri tō za'ra mono da. Tane nheré, Zezu Cristuhu wasu'u'wē na te oto te te 're da'apawapto, Wanhib'apito āma da te 're sasōmri za'ra mono da." Āne na si ma tō īwasu'u wē hā te te 're ropé. **24** Taha wa, Wanhib'apito zazei'wa norí hā, 'Re īhaimana u'âsi mono āma si, te 're wata u'âsi za'ra, te te īnho'reptui wē te.

Ti'adu norí u, Paru norí īsihutuzé wasu'u

2 ¹ Tawamhā 14 na īāma wahu pari, wa tō apâ mo, Zeruzarē u. Tamomo īmorí wamhā, Banabé hā te īsré mo. Titu hā wa duré

̄isiré saprō. 2 'Re īhāimana u'āsi mono hā za apâ ̄imor̄izém na, te te ̄ima waihu'u sirōmo wa, wa tō apâ mo. Tawamhā 'ri nho'ōmo u wasihutu wamhā, aibâ dama ̄ipire na 're īhāimana za'ra mono norī me, wa tō wahâiba pisutu wasi'rā'ōtō ni. Taha wa, wa tō ta norī ma ̄isiwaihu'u, zudezu'ō norī ma, Wanhib'apito wasu'uwē hā te tāma 're ̄iwaihu'u za'ra mono zém na. Te te āma ̄izaze za'ra zô, wa tō ̄inhimiromhurizém na tāma ̄isiwasu'u za'ra, te te āma ̄izaze za'ra ō wa, taré 're hāimana mono tō da, ̄inhimiromhurizé hā. 3 Tawamhā ma tō ta norī hā āma ̄izaze za'ra, zudezu'ō norī ma, te tāma 're ̄irowasu'u za'ra mono zém na. Taha wa, te te siwi pisutu za'ra ō di, Titu hā ̄isiré 're ̄imorī hā, sizudezu da. Titu hā deredu na ̄ipodo, zudezu'ō. Tane nherē, te te siwi pisutu ō di, sihâiwata nhizâri ré 're morī da, tawapsi sizudezu da. Mare di. 4 Ni'wam norī si, zudezu norī hā ma tō ̄upana sima wē za'ra, Titu hā sihâiwata nhizâri ré 're morī da. Ta norī hā wasiré Wanhib'apito zazei uptabi 'wa 're nomro mono newa, ma tō hāimana nhipe se sina wasiré 're si'rā'ōtō, wapsâ'i a ne wahâimanazé ma, te te 're ropibu za'ra mono da, rowē na 're ̄iwahâimana za'ra mono zéb zô, Cristu Zezusih āma. Ta norī hā zudezu norī hā, ma tō sima wawē za'ra, ̄isine 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, wa te 're rob'manhârī u'āsi za'ra mono da, taha zarina wanho'reptuzé hā wa te wasina 're uwaimrami za'ra mono da newa. 5 Tane nherē, ta norī nhimirosa'rata na, wa te āma saze za'ra ō di. Mare uptabi di. Wa tō wasima wē za'ra ni, Zezu Cristuhu wasu'uwē uptabi si, aima 're hāimana za'ra wa'aba mono da. Taha wa, ta norī nhimirosa'rata na hā wa te āma saze za'ra ō di.

6 Dama ̄ipire za'ra norī ma, ̄inhimiromhurizém na tāma ̄isiwaihu'u za'ra parimhā, marī asa te te ̄ima waihu'u za'ra ō di, ̄isadawa nhipai u, zudezu'ō norī ma te tāma 're ̄irowasu'u za'ra mono zéb da hā. Ta norī hā pire na dama 're hāimana za'ra mono nherē, ̄ipire na te 're rosa'rata mono ō di, wa hā. E marī wa. 'Re īhāimana u'āsi mono hā dapire na te te da'āma 're rosa'rata mono ō wa. Tāma taré hā. 7 Āne si ma tō aibâ norī hā siwi ̄iwaihu'u za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono tō sena te te ̄ipisutu na, zudezu'ō norī ma, Wanhib'apito wasu'uwē hā te tāma 're wasu'u za'ra mono da, Pedru hā te te ̄ipisutu ne, tisiré zudezu norī ma, te te 're rowasu'u mono da. 8 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō Pedru hā te te 're pawapto tiwaihu'u pese na, tisiré zudezu norī ma, Cristu hā te te tāma 're ̄iwasu'u za'ra mono zéb da hā, ta norī u si te te satōrī wa. Tane duré wa hā tiwaihu'u pese na ma tō te te 're ̄ipawapto, zudezu'ō norī ma, Cristu te tāma 're ̄iwasu'u za'ra mono zéb da hā, ta norī u si te te ̄izatōrī wa, wa hā. 9 Taha wa, ma tō oto Ti'adu norī hā ̄āma waihu'u za'ra, tāma ̄izawi pese wa, 'Re īhāimana u'āsi mono te te

sima ūpisutuzém na hā. Õ norī hā ūsimiroti pire na ma tō Wanhib'apito zazei'wa norī hā āma waihu'u za'ra, Ti'adu hā, Pedru hā, duré Zuwā. Tawamhā ta norī hā 'Re ūhaimana u'āsi mono te te ūpisutuzém na te te ūtama waihu'u za'ra wa, ma tō tinhib'rata na siwi wazawi za'ra, Banabéhé me. Wama wē za'ra di, wa norī hā zudezu'õ norī u si 're waneb da, Cristuhu wasu'uwē na, wa te tāma 're romhuri za'ra mono da. Duré wama wē za'ra di, Ti'adu norī si, tisiré zudezu norī u si 're nomro mono da, Pedru norī me. Āne na wa tō wanhimirosa'rata na wasisaze za'ra ni. ¹⁰ Āne si ma tō wama waihu'u za'ra, Ti'adu norī hā, Wanhib'apito zazei'wa norī ūsimarī'õ norī hā wanhimarī na wa te 're pawaptob u'āsi za'ra mono da, 're wapo're simrami za'ra mono ãna. Āne zô, wa ūsima te 're rosa'rata u'āsi, ūwē na si te 're da'apawapto mono da.

Paru hā Pedruhu ma te te ūrowaihu'uzé

¹¹⁻¹² Tawamhā ūtizotiza āma ūnhamra ré, ma tō wi Pedru hā, ūzarina. Tawamhā zudezu'õ norī āma tinhimirosa'rata na te te upai wa, wa tō danho'a tāma rowaihu'u. Āne tinhimirosa'rata na te te ūupazé hā. ūtizotiza u wisi wamhā, ma tō aré zudezu'õ norī me 're sa, Wanhib'apito zazei'wa norī me hā. Tawamhā ūsarina si ma duré aibā norī hā aihutu, Ti'aduhu hawimhā. Ta norī hā ma tō te te sima 're wē za'ra, Wanhib'apito zazei'wa norī zudezu'õ hā, sihâiwata nñihâri ré si 're nomro mono da, tawapsi sizudezu za'ra da. Tawamhā zudezu'õ norī hā, Wanhib'apito zazei'wa oto wasiré 're wahaimana za'ra mono nherë, ma tō Pedru hā tiwi sisawi za'ra, oto dasiré 're sa tō mono da. E marí wa. Zudezu'õ norī siré 're sai u'āsi mono wa, te te siwi wē'õ za'ra ūumnhaside, we ūsihu norī hā. ¹³ Tawamhā Pedruhu ne dazadamnhasi te, te oto ūsiré zudezu norī hā tiwi sisawi za'ra, zudezu'õ norī wi, Wanhib'apito zazei'wa oto wasiré 're wahaimana za'ra mono nherë. Banabéhé zama ma tō dazadamnhasi te, tiwi sisawi za'ra. ¹⁴ Āne na ma tō Pedru norī hā tinhimirosa'rata na upa za'ra, zudezu'õ norī āma. Tō sena Cristuhu wasu'uwē zarina si oto dama 're haimana za'ra mono õ di, Pedru norī hā. Āne wa tō āma waihu'u za'ra. Taha wa, wa tō Pedruhu ma tinha, uburé Wanhib'apito zazei'wa norī nho'a, āne: "A hā zudezu nherë, ma tō zudezu'õ norī siré 're asai mo aré, a hā zudezu'õ 're aihaimana mono newa. E niha ma tō bétē oto tiwi asisawi za'ra, zudezu'õ norī wi, a'â sizudezu za'ra da, ūsazei'wa norī hā." Āne wa tō tāma tinha.

¹⁵ Wa norī hā zudezu na wa tō wapoto ni. Zudezu'õ na wapoto õ di, siwa'ru 're ūnomro mono norī ne. ¹⁶ Wa norī hā wa tō oto marí hā waihu'u ni, 'Re ūhaimana u'āsi mono te te 're ūda'awësämri mono zém na hā. Zezu Cristu, Danho'reptui'wa na da te dasina 're

umnhasi za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono, dawasédé hā te te da'āma 're īab'madâ'ā mono õ zéb zarina, te oto te te 're da'awēsāmri. Taha zarina, dawasétē 'ru te, te te dahâ za'ra õ di za, rob'rāsutuzéb āma hā. īsimiroti na Mozési te te īrob'ui'érē 'rata zarina, da te 're rob'manhari za'ra mono nherē, taha zarina te te dama 're apari mono õ di za, dawasédé hā. Āne na wa tō oto waihu'u ni, wa norī hā. **17** Taha wa, Cristu Zezusi hā wa tō wasina umnhasi za'ra ni, taha zarina si wawasédé hā te te oto wa'āma 're ab'madâ'ā tō mono da, tawapsi te te 're wa'awēsāmri mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. īsimiroti na rob'ui'érē zarina, da te 're rob'manhari za'ra mono nherē, taha zarina te te dama 're awaihu'u mono õ di za, dawasédé te te da'āma 're īab'madâ'ā mono õ na. Taha wa, wa norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'érē zarina, wa te 're īrob'manhari mono zém na wa te 're 'madâ'ā mono õ di oto, taha zarina wawasédé hā te te wa'āma 're īab'madâ'ā mono õ zéb zarina, te te 're wa'awēsāmri mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Wa norī hā Cristu, Danho'reptui'wa na wa tō wasina saze ni, taha zarina si wawasédé hā te te wa'āma 're ab'madâ'ā tō mono da, tawapsi te te 're wawēsāmri mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. īsimiroti na rob'ui'érē 'rata zarina wa te 're īrob'manhari mono zém na, wa te 're 'madâ'ā mono õ di oto, taha zarina, te te wanho'reptu dai õ wa. Āne wa, ma tō ni'wam norī hā wama nharī za'ra, zudezu norī hā, wanhimirosa'rata na wa te āma upa newa, aimawi na. E niha tawamhā. Cristu te te wama īwaihu'uzéb zarina, wanhimirosa'rata na wa te āma upai 'wa'âhā, te aré Cristu hā wanhowa āma upa na'rata, te te wama īwaihu'uzém na hā. E tō sena, ma tō Cristu hā wanhowa āma upa na'rata. Mare di. Te te āma upai waihu'u õ di. Robaba uptabi di. **18** Wa hā wa oto te dama 're awaihu'u u'āsi, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'érē zarina, da te 're rob'manhari za'ra mono nherē, taha zarina, 'Re īhāimana u'āsi mono za te te 're īda'anho'reptui mono õ na. Tawamhā nimahā na īnhimirosa'rata na te sapři wamhā, wa za tō tāma āma upa. Tawapsi īwē'ore di za. **19-20** Āne te aré īnhimirosa'rata 'rada hā īma 're hāimana: 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'érē zarina te 're rob'manhari mono wamhā, taha zarina si īwasédé hā te te īāma 're 'madâ'ā mono õ di za. Tawapsi te za oto te te 're īwēsāmri. Taha zarina īwasétē 'ru te, rob'rāsutuzéb āma te te īazâri õ di za, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Āhāna īnhimirosa'rata 'rada hā te oto īza'u 're simi'wara. Ta hā wa tō oto rême pese īsipara, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īma īwaihu'uzéb uwaibaba si 're īmorī da. Zezu Cristu, wedepo'o nhonhi'rāmi na dâ'ā wa, īsiré īdâ'ā ne, īsi'uuhā na te īsima 're īrosa'rata mono zém na 're īhāimana mono õ di oto, Cristuhu si oto

ipē'ẽ 're, 're hâimana mono wa, 're ūwada'uri wẽ mono 'wa da hã. Cristu hã, 'Re ūhâimana u'âsi mono 'ra. Ta hã te te 're ūzawi pese mono wa, ma tô ūzada sisõ, ūzada dâ'a da. Taha wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono 'ra umnhasi sina, wa oto 're ūhâimana. 21 Wa hã te ūsiwi 're wẽ'õ mono õ di oto, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te 're ūzawi pese mono zé hã, Cristu te te ūwa'âbâzém na dazada ïdâ'âzém na hã. Taha wa, ūsi'uihâ na ūsisõ'reptu dai õ wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina te 're ūrob'manharí mono zém na, te 're ab'madâ'a mono õ di oto, taha zarina, ūwasédé hã te te ūáma 're ab'madâ'a tõ mono da, te te 're ūwésämri mono da oto, 'Re ūhâimana u'âsi mono hã. Dasi'uihâ na dasisõ'reptu dai õ wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, da te 're rob'manharí za'ra mono nherë, taha zarina te te dama 're apari mono õ di dawasédé hã, da te 're ūmanharí za'ra mono zé hã. Åne 'wa'âhã, aré marí dai õ di, Zezu Cristu dazada ïdâ'âzé hã. Taha wa, te oto ūsiwi 're wẽ'õ mono õ di, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te 're ūzawi pese mono zé hã, Cristu te te ūwa'âbâzém na, dazada ïdâ'âzém na hã. Mare uptabi di. Åne Pedruhu ma, te ūrowaihu'uzé hã.

'Re ūhâimana u'âsi mono te te 're ūda'awësämri mono zém na rowasu'u

3 ¹Darasiza nihudu norí, e niha te rosa'rata waihu'u ãna 're anomro aba mo. Zezu Cristu hã wedepo'o nphonhi'râmi na wazada ïdâ'âzém na, wa tô te aima áma 're rowasu'u pese za'ra wa'wa aré. E 'wa hã ma tô aiwi udâ za'ra wa'wa, taré waihu'u zawa za'ra wa'aba da. ²Ma'âpé we ūma waihu'u za'ra wa'aba. E marí wa, ma tô 'Re ūhâimana u'âsi mono hã Tipê'ëzani hã we aima sômri za'ra wa'wa, aipê'ẽ 're. E ūsimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, 're ūrob'manharí za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tô we Tipê'ëzani hã aima sômri za'ra wa'wa. Mare di. E Zezu Cristuhu wasu'uwẽ hã aipo're na wapari za'ra wa'aba pari, tô sena ūwasu'uwẽ na asina 're saze za'ra wa'aba mono wa, ma tô we aima sômri za'ra wa'wa. Taha wa, ma tô we Tipê'ëzani hã aima sômri za'ra wa'wa tô, aipê'ẽ 're, 're sâmra za'ra wa'aba mono da oto. ³E niha bétê rosa'rata waihu'u ãna, te oto 're anomro aba mo. 'Re ūhâimana u'âsi mono, Tipê'ëzani te te aima ūsômri za'ra wa'aba zarina, ma tô aihâimanazép tém na áma ūsâna'rata za'ra wa'wa, ūwẽ na. E niha te bétê oto 'râwi 're asi'madâ'a za'ra wa'aba mo asi'uihâ na, asina uwaimrami za'ra wa'aba da newa, asisõ'reptu za'ra wa'aba zé hã. ⁴⁻⁵E taré ma tô ūwẽ hã asina 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mo, marí hã áma waihu'u za'ra wa'aba ãna. 'Re ūhâimana u'âsi mono si, ma tô we Tipê'ëzani hã aipê'ẽ 're aima sômri za'ra wa'wa. Ma tô duré marí dama ūmanharí waihu'u'õ hã te te aima 're 'manharí wẽ za'ra wa'wa, ūwaihu'u pese

na. E marī wa. E īsimiroti na rob'ui'érē 'rata zarina 're rob'manharī za'ra wa'aba mono wa. Mare di. Taha zarinai õ di. Zezu Cristuhu wasu'uwe hā aipo're na wapari za'ra wa'aba pari, Cristu Danho'reptui'wa na asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono wa, ma tō we Tipē'ēzani hā aima sōmri za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Taha zarina si, ma tō duré marī dama īmanharī waihu'u'õ hā te te aima 're 'manharī wē za'ra wa'wa, tiwaihu'u pese na.

6 Tane Abra'ā hā. Ta hā ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te sina 're umnhasi pese, te te tāma īropisutuzé za te te tāma āma īuwaimrami na hā. Taha wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō te te 're wēsāmri, Abra'ā hā. Duréihā āne Abra'āhā wasu'u na ma tō rob'ui'érē ībaihā na, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa hā.

7 Tawamhā Cristu Danho'reptui'wa na, da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhā, simisutu Abra'āhā nhihudu na, te za oto te te 're da'anhis, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Āne hā wa tō aima waihu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da asina. **8** Zahadu romhā uptabi nherē, ma tō zudezu'õ norī āma sima roti, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Āne īsimiroti hā: Zudezu'õ norī hā, Cristu Danho'reptui'wa na te te sina 're umnhasi za'ra mono wamhā, ta norī ma zama te za duré tāma 're īrowē za'ra mono zéb da hā te te tāma 're apisutu, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. īwasédé hā te te oto āma 're īab'madā'ā mono õ zéb zarina, te za te te 're awēsāmri. Taha zarina dawasétē 'ru te, te te ahā za'ra õ di za, rob'rāsutuzéb āma hā. Āne īsimiroti hā zudezu'õ norī āma hā. Taha wa, ma tō āne Abra'āhā ma waihu'u siro, 'Re īhāimana u'āsi mono hā: "Aima te īropisutuzém na asina īzazei pese zéb zarina, wa za dama 're īrowē za'ra mono zéb da hā te dama 're apisutu, daro mono bâ." Āne ma tō īwasu'uwe na romhā ré āma po're pu'u siro. **9** Abra'ā hā ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te sina 're sazei pese, te te tāma īropisutuzém na. Taha wa, rowē te te tāma īpisutuzéb zarina, ma tō rowē uptabi na 're hāimana. Tane duré Cristu Danho'reptui'wa na, da te dasina 're saze za'ra mono wamhā, Abra'āhā ma te te īpisutu ne, te za dama 're īrowē za'ra mono zéb da hā te te dama 're apisutu, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

10 Tane nherē, īsimiroti na rob'ui'érē 'rata zarina, da te 're īrob'manharī za'ra mono zém na 're danhopré mono wamhā, taha zarina, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're da'anho'reptui mono da newa, e niha te za tawamhā dama 're romhāimana za'ra. Õne haré, īsimiroti mono bâ da te dasina tāma āma 're uwaimrami za'ra mono õ wa, te za tō te te siwi 're da'awē'õ, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Duréihā ma tō āne na rob'ui'érē ni:

"Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti mono bâ, taha na rob'ui'érē hā te ībaihā na dama 're hāimana, da te dasina tāma āma 're uwaimrami za'ra mono da. Āne zarina,

ĩsimiroti mono bâ, da te dasina tâma ãma 're uwaimrami za'ra mono õ wamhã, te za te siwi 're da'awé'õ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hâ."

Ãne ma tô ãhã wasu'u na rob'ui'éré, ĩsadawa wasu'u'wa hâ. 11 E ãne te za te dama 're awaihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hâ: "Ĩnhimiroti na rob'ui'éré 'rata zarina, 're ĩrob'manharõ za'ra wa'aba mono zéb zarina, te ai'âma 're ab'madâ'â aba mono õ di za oto, aiwasété 'wa hâ. Wa za oto te 're ai'awèsâmri 'wa. Taha zarina, aiwasété 'ru te, te aihâ za'ra wa'aba õ di za." E ãne te za te dama 're awaihu'u. Mare di. Duréihâ ma tô ãne na rob'ui'éré ni:

"Re ĩhâimana u'âsi mono, Danho'reptui'wa na da te dasina 're ĩumnhasi za'ra mono zéb zarina si, dawasédé hâ te te da'âma 're ab'madâ'â mono õ di za. Ãne wamhã, te za rowé uptabi na 're dahâimana u'âsi za'ra."

Ãne na da te ãma rob'ui'éré wa, wa tô waihu'u za'ra ni tô. 12 Duréihâ ma tô duré ãne na rob'ui'éré ni:

"Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti mono bâ, da te dasina tâma ãma 're uwaimrami u'âsi za'ra mono wamhã, rowé uptabi na te za 're dahâimana u'âsi za'ra."

Ãne ĩwasu'u na rob'ui'éré hâ. Tane nherẽ, Cristuhu wasu'u zô, te zahadu 're rob'e'ê, Cristu Danho'reptui'wa na da te dasina 're umnhasi za'ra mono da, dama 're ĩrowé za'ra mono zéb da hâ.

13 Wa norí hâ wa te dame wasina tâma ãma 're uwaimrami za'ra mono õ di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti mono bâ. Taha wa, te aré siwi wa'awé'õ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hâ. Tawapsi wawasété 'ru te, te aré wahâ za'ra. Tane nherẽ, te te 're wahâ za'ra mono tô da, ma tô Cristu hâ wẽ nherẽ, wazada sisõ, wa'upana 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te azâri da. Taha na ma tô wa'awa'â, Cristu hâ. Duréihâ ma tô ãne na ãma rob'ui'éré ni:

"Ni'wa hâ wasété uptabi wa, te za dasiwi wîrî ni. Taha pari, wede na te za dasiwi sasõmri ni, da te ãma waihu'u za'ra da, wasété uptabi wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma ĩwé õ na."

Ãne ĩwasu'u na rob'ui'éré hâ. Tawamhã ãma ĩrob'ui'érézéb zarina, Cristu hâ wẽ nherẽ, wedepo'o nhonhi'râmi na sa'o ré, ma tô siwi wé'õ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hâ.

Darasiza 3.13

Wa'upana ma tô azâ, wasétê õ nherê. **14** Æne ma tô Cristu Zezusi hã wa'awa'âbâ pa. E marî da. Simisutu ūsib'a'uwê oto 're wanomro mono wa, zudezu'õ norî ma zama, ïwê na 'Re ïhâimana u'âsi mono te te tâma ãma 're a'uwaaimrami mono da, Abra'âhã ma te te ïropisutuzéb zarina, duré wahâiba mono bâ wapë'ë 're, Tipë'ezani hã te te wama 're anhomri mono da, te te wama ïropisutu za'ra zéb zarina, Zezu Cristu hã Danho'reptui'wa na, wa te wasina 're umnhasi za'ra mono wa.

**'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rowasu'u,
Abra'âhã ma ïwê na te te tâma ïropisutuzém na rowasu'u me**

15 Ísisänawã norî, ãne wa za oto aima ãma romnhimiré'ê za'ra wa'wa, 're ïwahâimana za'ra mono zém na. Åté ni'wam norî hã te za marî ïwê na sima roti zahuré. Tawamhã tô sena za te te sima ãma ï'uwaaimrami zahuré pibu ma, te za danho'a rob'ui'éré zahuré tinhisi na, da te ãma waihu'u zahuré da. Taha parimhã, te te sima ãma uwaimrami zahuré tõ da, ni'wa hã te te tiwi ïsizâri zahuré da hã, mare di. Duré, ni'wa hã tinhimiroti na te te ãma 'rânhipa zahuré õ di za. Ma tô ãma sisazei pari zahuré. **16** Tane Abra'âhã ma, ësipai u ïsihudu na zama, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïropisutuzé hã. Âhã wasu'u na, da te ãma rob'ui'éré wamhã, ïsihudu norî hã da te wasu'u za'ra õ di. ïsihudu norî hã da te wasu'u za'ra 'wa'âhã, te aré ïsihudu ahâ na wasu'u ni. ïsihudu misi, te wasu'u. Ta hã Cristu. **17** Wa za oto aima rowasu'u pese za'ra wa'wa, te aima ãma ïsimiré'ê aba zém na. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô Abra'âhã ma ïwê na ropisutu. Tô sena te te tâma ãma uwaimrami da, ma tô tâma siwasu'u. Taha pari, te te tâma ïropisutuzém na hã ma tô da'âma tiwahub ahâ uptabi, 430 na. Tawamhã ma tô tinhimiroti mono bâ dama waihu'u 'rata. E taha wa, ïwê na te te dama ãma uwaimrami õ di za, Abra'âhã ma, te te ïropisutuzém na hã. E taha wa, te za tinhimiropisutu na ãma saprî, te te dama ãma uwaimrami tõ da. Mare di. Te za tô te te dama ãma 're a'uwaaimrami u'âsi, Abra'âhã ma, te te ïropisutuzéb zarina. **18** Abra'âhã ma, ïwê na te te tâma ropisutu wa, taha zarina ma tô ãma tâma uwaimra. Tane ïwê na te te dama ropisutu wa, taha zarina si, te za tô te te ãma dama 're a'uwaaimrami, sô 're simipari mono ãna, marî na ïsimiroti hã a'â da te dasina tâma ãma 're ï'uwaaimrami za'ra mono zéb zô.

19 Abra'â hã 're hâimana mono ré, ma tô ïwê na tâma ropisutu siro 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, ësipai u ïsihudu ma, te te tâma ãma 're a'uwaaimrami mono da. Abra'âhã za'u si, ma tô oto tinhimiroti mono bâ dama waihu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. E marî da. Dawaséte na 're danomro mono wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, dawaséte na 'râwi 're dasiwaihu'u za'ra mono da. Taha da, ma tô tinhimiroti hã dama waihu'u. Abra'âhã nihudu, ti'ai u we ïmorizéb

u si, te za pire na 're hâimana, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina, zudezu norî te te 're īrob'manharî za'ra mono zéb da hâ. 'Re īhâimana u'âsi mono hâ tinhimiroti hâ te te dama 're awaihu'u mono da, ma tô tinhimiroti na rob'ui'éré hâ hâiwa ãma tâma īromhuri'wa norî ma tisô, aibâ ma te te siwi sômri da, īsipai u. **20** Ni'wa hâ ti'ai ãma si'uihâ na tinhimiroti hâ te te dama waihu'u wamhâ, ni'wa hâ ïsâna'remhâ hâimana õ di, ïsimiroti hâ te te dama ïwaihu'u da hâ. Tane 'Re īhâimana u'âsi mono hâ. Si'uihâ na ma tô Abra'âhâ ma waihu'u, ïwë na za te te tâma ãma 're ï'a'uwaimrami mono na hâ.

**'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na,
Mozési te te ãma īrob'ui'érézé wasu'u**

21 Abra'âhâ za'u si, ma tô oto tinhimiroti mono bâ dama waihu'u, 'Re īhâimana u'âsi mono hâ. E taha wa, te te dama ãma uwaimrami õ di za ïwë na, Abra'âhâ ma, aré te te īropisutuzéb zarina. Mare di. Te za tô te te dama ãma 're a'uwaimrami u'âsi. Uburé marî hâ ïsimiroti zarina, da te dasina tâma ãma 're ï'uwaimrami za'ra mono da hâ, dama waihu'u za'ra 'wa'âhâ, 'Re īhâimana u'âsi mono te aré te te dama 're apisutu, rowë uptabi na 're dahâimana za'ra mono da. **22** Tane nherë, daro mono bâ te dawaséte na 're danomro. Dasi'uihâ na dawaséte wi 're dasipizari waihu'u za'ra mono õ di tô. ãne, da te ïwaihu'u za'ra zéb da hâ, ma tô 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hâ ãma rob'ui'éré. E marî da. Zezu Cristu Danho'reptui'wa na, da te dasina 're umnhasi za'ra mono da, tawapsi 'Re īhâimana u'âsi mono ïwë hâ te te dama ãma 're uwaimrami mono da, te te dama īropisutuzéb zarina.

23 Bâdâ ïwa waptâ'â õ ré, Zezu Cristu Danho'reptui'wa na da te dasina 're umnhasi za'ra mono õ ré hâ, ãne aré dahâimanazé hâ. 'Re īhâimana u'âsi mono hâ ma tô zudezu norî hâ tinhimiroti 'rata na te te 're a'uwati, Cristuhu wasu'uwë hâ sô'awi te te wama waihu'u za'ra õ ré hâ, Cristu Danho'reptui'wa na wa te wasina 're ï'umnhasi za'ra mono zéb da hâ oto. **24** 'Re daprédub za'ra mono õ ré, da'madâ'â'wa hâ te te dama 're īroti mono ne, ma tô 'Re īhâimana u'âsi mono hâ tinhimiroti 'rata na te te 're wa'a'uwati aré, Cristu hâ datême wei morî õ ré. Ta hâ te we oto datême mo, te te dawa'âbâ da, Danho'reptui'wa na wa te wasina 're ïsaze za'ra mono zéb zarina, wawasédé hâ te te wa'âma 're ab'madâ'â tô mono da oto, 'Re īhâimana u'âsi mono hâ, taha zarina te te 're wa'awësämri mono da oto.

25-26 Ma tô oto bâdâ hâ ïwa waptârâ, Cristu hâ wa te wasina 're ï'umnhasi za'ra mono zéb da hâ. Taha wa, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, wa te 're īrob'manharî za'ra mono zéb da hâ, pire na wama 're hâimana za'ra mono õ di oto, Mozési te te ãma īrob'ui'éré hâ. E marî wa. A norî wa'wa hâ ma tô

Cristu Zezusi hā Danho'reptui'wa na asina 're ūsaze za'ra wa'aba mo. Taha wa, te oto simisutu 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra, 're anomro aba mo, aihīni. **27** Ma tō duré â dawabzuri hā ī'manhari za'ra wa'wa, Cristu 're īmorizém na si oto āma 're anomro wē wa'aba mono da, simisutu Cristuhu nhib'a'uwē 're anomro aba mono wa. **28-29** Taha zarina, 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te siwi 're da'aba'a waihu'u mono õ di, zudezu norī hā, duré zudezu'õ norī hā, īwada'uri zarina si, pawa'âbâ ãna dama romhuri'wa norī hā, duré wada'uri ãna si'uihâ na 're īhāimana za'ra mono norī hā, aibâ norī hā, duré pi'õ norī hā. Simisutu Cristu Zezusih ihib'a'uwē si, te 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, te oto Abra'āhā nihudu na te te 're asisi za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Āhā wa, īwē na si, Abra'āhā ma te te īropisutuzéb zarina, te za īwē na si te te aima āma 're a'uwaimrami 'wa, Aimama 'wa hā.

4 **1-2** Āne wa za duré marī hā aima waihu'u za'ra wa'wa, romnhimiré'é na īwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hā. Āté ai'uté mama tō hā te 're 'maiħāimana, 'watébrémi hā. Prédu wapsi, ìte hā za, īmama hā dâl'â õ ré, tinhibrom na te te tāma āma īropisutuzé hā. Tane nherē, uburé timama nhibrob ré, za 're hāimana mono nherē, prédub õ ré te za danhimarī ãna te te dama 're īromhuri za'ra mono norī ne, 're hāimana. Te za a'â da te dasiwi 're 'madâ'â, hāimana wē na 're hāimana mono zô. īmama nhibro hā te za duré da te tāma 're 'madâ'â pese, 'watébrémi ma. Āne te za a'â ī'ra hā 're hāimana, āma īwahubzé hā bâdâ hā īwa waptā'ã õ ré, īmama tinhibrom na te te tāma īropisutuzé hā. **3** Tane wa norī hā, ai'uté ne, roti tō sena wama īwaihu'u pese za'ra õ zarina, wa tō aré 're wahāimana za'ra, roti da te wama 're īwaihu'u 'rata za'ra mono zéb zarina. **4** Tawamhā bâdâ hā ma tō īwa waptārā oto, 'Re īhāimana u'āsi mono hā ti'ra āma te te īrotizéb zarina, ti'ai u we te te ūsatōri da hā. We te te satōri wamhā, ma tō pi'õi ma ī'ra hā podo oto, zudezu na. Zudezu na poto wa, pire na ma tō tāma 're hāimana, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā, Mozésihi ma te te 're ī'awaihu'u mono hā. **5** E marī da, ma tō ti'ra hā we satō, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Wanho'reptuzé hā wa te wasina 're uwaimrami za'ra mono da, ūsimiroti na rob'ui'éré 'rata zarina, wa te 're īrob'manhari za'ra mono na 're īwanhopré za'ra mono norī hā te te wa'awa'âbâ da, ma tō we satō, wa'āma 're 'ra za'ra mono da oto, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

6 Tawamhā ī'ra oto 're īwanomro mono na 'rāwi 're wasiwaihu'u za'ra mono da, ma tō we ti'ra pē'ēzani hā te te wama 're anhomri, wapē'ë mono bâ wama 're hāimana za'ra mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono hā Wamama na, wa te 're sisi za'ra mono da oto. **7** Taha wa, robzei'õ na danhimiwada'uri zarina si, dapawa'âbâ ãna 're īhāimana za'ra mono norī ne, 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ di

oto. 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra si, te oto 're anomro aba mo. Ñe wa, uburé marí wě na ti'ra norí ma, te te ïropisutuzéb zarina, te za tô te te aima ãma 're a'uwaimrami 'wa, Aimama 'wa hã.

8 Zudezu'õ norí, aima sa'rese za'ra wa'aba õ di aré, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, ma tô ïupana aimawi nhimiwada'uri na 're aihâimana za'ra wa'aba mo danhimiwada'uri zarina si, pawa'âbâ ãna 're ïhâimana za'ra mono norí ne, robzei'õ na. **9** 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô oto Aimama na asowi ïwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di oto. Taha nhipai u, ti'ra na te te oto sina ai'awaihu'u aba wa, aima 're rowẽ uptabi za'ra wa'aba mono di. Ñe wamhã, e niha te za bété apâ aipizari za'ra wa'wa, asimizazezéb 'rata u, taha zarina asina uwaimrami za'ra wa'aba õ nherë, asõ'reptu za'ra wa'aba zé hã, duré taha zarina rowẽ si aima 're hâimana za'ra wa'aba mono õ nherë. E niha te za bété asima ïwẽ za'ra wa'wa, danhimiwada'uri zarina si pawa'âbâ ãna 're ïhâimana za'ra mono norí ne, apâ 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, robzei'õ na. **10** Bâdâ ïpire hã marí 'manharizéb da hã, te oto zudezu norí zarina 're ïmadâ'â za'ra wa'aba mo, a'amo zama, wahub zama. **11** Ñe wa, wa ai'âma 're ïhâtâ'â za'ra wa'wa. E marí wa. Wanhib'apito wasu'uwẽ na 're ïsiwasutu wě mono nherë, te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zé hã, e taré te za 're hâimana.

12 ïsisânawã norí, wa hã zudezu nherë, ai'rata ïnhamra aba ré, wa tô zudezu'õ newa asine 're ïmorí 'wa. Taha wa, ma'âpé ïsine 're anomro aba mono. Atême amo ïmorí 'rata aba wamhã, marí hã ïma 'manharí wasétê za'ra wa'aba õ di, ïhâiba na hã. **13** ïhâzé si ï'âma watobro wa, wa tô ai'rata ïnhamra za'ra wa'wa. Ïhâzé si ï'âma watobro wa, wa tô ai'rata ïnhamra za'ra wa'wa. Ïhâzé si ï'âma watobro wa, wa tô Zezu Cristuhu wasu'uwẽ na aima rowasu'u na'rata za'ra wa'wa. Ñe na ma tô ï'âma ïwaihu'u za'ra wa'wa aré. **14** Tawamhã ïhâzé ré, atême ïwisi za'ra wa'aba nherë, ïhâzé wa, asowi ïwẽ'õ za'ra wa'aba õ di. Mare di. Hâiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, wě na asowi ï'âri aba ne, niha wamhã, Cristu Zezusi, wě na asowi ï'âri aba ne, ma tô wě na asowi ï'âri 'wa. **15** E niha bété oto ãhâna hã. Aré aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di, ai'rata ïnhamra aba wa. Ïhâzé si ï'âma ïrosa'rata za'ra wa'wa. E aiwẽ'õ wa'aba 'wa na si, te za oto ï'âma ïrosa'rata za'ra wa'wa, rowasu'u tô sena na si te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherë.

17 Aibâ norí, aimawi rowasu'u'wa norí hã te sima aiwẽ za'ra wa'wa, ta norí nhimirowasu'u si asima 're wě za'ra wa'aba mono da, tô sena tinhimirowasu'u wě na te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da newa. E marí da. ïnhimirowasu'u nhiti, asina 're aipahâ za'ra wa'aba mono da ïtême, ïnhimiroti nhipai u, õ norí nhimiroti si

asima 're wē uptabi za'ra wa'aba mono da oto. **18** Roti īwē na si, da te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, da te dasima 're aiwē za'ra wa'aba mono wamhā, īma wē di tō, ai'rata īnhamra aba ré, duré īhāiba za're'ra zama. **19** īra norī, īma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, pi'ō tiwasā te te 're īsepata za'ra mono ne, wa tō wa hā īpē hā te ai'āma 're sépata za'ra wa'wa, Zezu Cristu 're īmorizém na 're anomro aba mono õ wa. Āma 're anomro wē wa'aba mono wapsi, īma rowē di za. **20** Āhāna ai'āma īhātā'â za'ra wa'aba di. Āhā wa, īnhimirosa'rada hā ahā di, ai'āma za'ra wa'aba hā. Ai'rata īhāimana za'ra wa'aba neza, īwaimri te oto aimā rowaihu'u za'ra wa'aba da.

Sara norī wasu'u hā, Adaha wasu'u me

21 Uburé õ nherē, ma tō asima īwē za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, 're rob'manhari za'ra wa'aba mono da, taha zarina si 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono da newa. E aimā waihu'u za'ra wa'aba õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono wasu'uwē hā, Abra'āhā 'ra norī āma hā. **22** Āne ta norī wasu'u na, rob'ui'éré hā: Abra'āhā 'ra norī hā, maparane aibā hā. īmorirada hā Adaha 'ra, īwada'uri zarina si pawa'ābā āna 're īhāimana mono 'ra. Duré īhāiba amo hā Saraha 'ra hā wada'uri āna 're īhāimana mono 'ra, te 're hāimana. **23** Dasi'uihā na dahāimanazém na 're īda'ra za'ra mono na ma īra hā tāma podo, romhuri'wai ma. Abra'āhā 'ra hāiba amo hā 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma īropisutuzéb zarina, ma īra hā tāma podo, wada'uri āna 're īhāimana mono ma hā, Saraha ma. Āne Abra'āhā 'ra norī wasu'u hā. **24** Marī te te īwasu'uzé hā, te pi'ō norī hā wasu'u zahuré. 'Re īhāimana u'āsi mono te te sima da'āma īrotizé hā te pi'ō norī wasu'u zahuré. Maparane te te sima da'āma īrotizé hā. īmorirada hā Sina'i na ētē 'rāihā nhisi āma, 'Re īhāimana u'āsi mono te te sima da'āma īrotizé. Ta hā, Ada te wasu'u. Adaha 'ra hā ma tō tina zabādā danhimiwada'uri zarina 're hāimana, robzei'ō na. Tane Sina'i āma 'Re īhāimana u'āsi mono, te te sima da'āma īrotizém niwī 're īdanomro mono norī hā, Adaha 'ra ne, danhimiwada'uri zarina pawa'ābā āna 're īdahāimana za'ra mono ne, te robzei'ō na 're dahāimana za'ra, āhāna hā. **25** Arabiza na daza'ru nhisi āma, Sina'i na ētē 'rāihā nhisi hā, Ada te wasu'u. Zeruzarē na 'ri nho'ōmo nhisi, Ada te duré wasu'u. E marī wa. Zeruzarē 're, 're īdahāimana za'ra mono norī hā danhimiwada'uri zarina, dapawa'ābā āna 're īdahāimana za'ra mono norī ne, te robzei õ na 're dahāimana za'ra. **26** Ānei õ di, Zeruzarē īhāiba amo hā, hāiwa āma 're īsa mono hā. Rowē na si, te īwa 're dahāimana za'ra. Zeruzarē hā hāiwa āma 're īsa mono hā, wana Sara hā te wasu'u. **27** Duréihā, ma tō pi'ō īra õ na āma romnhimiré 'Re īhāimana u'āsi mono hā, Zeruzarē 're, 're īhāimana za'ra mono norī āma. Āne te 'mahā:

"Pi'ō, ai'ra hā niwa aim'a maipoto ō nherē, ma'āpē 're atoi u'āsi mono, aipē'ē 're. Aimro hā te te airēme nherē, ai'ra ahā di za. Pi'ō timro ré, 're ūsāmra mono zém nhipai u, ai'ra ahā di za. Taha wa, te za rowē te, 're atoi u'āsi mo."

Āne te 'Re īhāimana u'āsi mono hā 'ri ntho'u hā 'mahā.

28 ūsīsānawā norī, āhā wasu'u zarina, te oto Abra'āhā nnihudu na te te 're asisi za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Izati hā ma tō podo, 'Re īhāimana u'āsi mono hā Abra'āhā ma, te te ūropisutuzéb zarina. Tane te te tāma ūropisutuzéb zarina, te oto Abra'āhā nnihudu na te te 're asisi za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. **29** Abra'ā hā 're morī ré, ma tō Izatihi ma nharī wasétē, dasi'uihā na dahāimanazém na 're ūda'ra za'ra mono na ūpodo hā. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ezani, te te ūpawaptobzém na ūpoto ma, ma tō nharī wasétē. Tane duré āhāna hā te za 're romhāimana. **30** E niha tawamhā duréi wasu'u na rob'ui'érē hā. Āne ūwasu'u hā:

"Trā ré satōrī, pi'ō hā romhuri'wa hā. ūmama, tinhibrom na tāma āma sipo'o zahuré ō di za, danhimiwada'uri zarina 're īhāimana mono ō 'ra me."

Āne ūwasu'u na rob'ui'érē hā. **31** Āhā wa, ūsīsānawā norī, wa za oto marī hā ūwasu'u na waihu'u za'ra ni. 'Re īhāimana u'āsi mono hā Adaha nnihudu na te te 're wa'anhisí mono ō di za oto, danhimiwada'uri zarina 're ūmorī nnihudu, 're ūwahāimana za'ra mono na hā. Mare di. Danhimiwada'uri zarina 're īhāimana mono ō nnihudu, 're ūwahāimana za'ra mono na, te oto te te 're wa'anhisí, 'Re īhāimana u'āsi mono hā, Saraha nnihudu uptabi na. Taha wa, wa norī hā wama 're rowē uptabi za'ra mono di oto.

Wanhib'apito āma rowē na 're ūdahāimana za'ra mono zém na rowasu'u

5 ¹ Zezu Cristu hā ma tō wa'anho'reptui pa, rowē na āma 're wahāimana za'ra mono da. Taha wa, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'érē zarina, wa te 're ūrob'manharī za'ra mono zém na, 're wanhopré mono ō di za oto, taha zarina te te 're wa'anho'reptui mono ō wa. Āne wamhā, tō senai'ō na rowasu'u'wa norī wi 're asiptete za'ra wa'aba mono za, ūsimiroti na 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, apâ robzei'ō na 're anomro aba mono tō da.

2 Ma'āpē asina ūwapari pese za'ra wa'aba za. Wa hā Paru, marī hā wa za aim'a waihu'u za'ra wa'wa. Da te 're asihāiwata nnihāri za'ra wa'aba mono da, asizudezu za'ra wa'aba da, asina dazaze za'ra wa'aba wamhā, taha zarina 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono da newa, e niha za tawamhā. Cristu hā wazada dâ'ā nherē, te te 're wa'anho'reptui mono da, taré te za 're sa'wari, asada ūdā'ā za'ra wa'aba zé hā. **3** Wa za duré aim'a āma sahu za'ra wa'wa,

te aima ūwaihu'u za'ra wa'aba zém na hā. Ni'wam norī hā da te sihāiwata nnihâri za'ra da, te te sina dazaze za'ra wamhā, taha zarina 'Re ūhâimana u'âsi mono hā te te 're sôreptu za'ra mono da newa, e niha te za tawamhā 're hâimana za'ra, ta norī hā. Danhihâiwata nnihâri siré, te za ūne haré 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimiroti mono bâ te te sina tâma ãma 're uwaimrami za'ra, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te siwi 're awê'õ tõ mono da. **4** Zudezu norī ne, ma tô 'râwi 're asî'mai'madâ'â aba mo, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina 're rob'manhari za'ra wa'aba mono da, taha zarina, 'Re ūhâimana u'âsi mono, aiwasédé hâ te te ai'âma 're ab'madâ'â aba mono õ wa, te te 're aiwê'sâmri za'ra wa'aba mono da oto, taha zarina aiwasétê 'ru te, te te aihâ za'ra wa'aba tõ da, rob'râsutuzéb ãma hā. Æne taré 'mairosa'rata aba wamhā, ma tô Zezu Cristuhu wi asina ai'mapahâ wa'wa, asimirosa'rata na. Åhâ wa, ma tô 'râwi asawi ūmaiwê'õ wa'wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhoprubzé hâ Cristu tidâ'âzém na, te te 're ūda'anho'reptui mono zéb da hā. **5** Æni õ di, wa norī hā. Cristu Danho'reptui'wa na, wa tô wasina wa te 're saze za'ra. Taha zarina, wa wasina sô 're wanhimipari za'ra, rob'râsutuzéb ãma hā, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te wama ūwaihu'u za'ra zéb zô, wawasédé te te oto wa'âma 're ūab'madâ'â mono õ zéb zarina, te te 're ūwa'awê'sâmri mono zém na. Æne 'Re ūhâimana u'âsi mono pê'ezani te te wama 're ūawaihu'u mono zéb zarina, wa wasina sô 're wanhimipari za'ra oto. **6** Simisutu Cristu Zezusih nhib'a'uwê oto 're wanomro mono wamhā, 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ te te 're wa'aba'a mono õ di za, ūsihâiwata nnihâri ré norī hā, ūsihâiwata nnihâri õ norī me. Zudezu na duré zudezu'õ na 're ūwahâimana za'ra mono zém na hā, te te oto 're wa'awaihu'u mono õ di za. Zezu Cristu Danho'reptui'wa na, wa te wasina 're umnhasi za'ra mono wa, wanhimizawi pese na 're ūwahâimana za'ra mono zém na si, te za oto te te 're wa'awaihu'u, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā.

7 A norī wa'wa hā ma tô aré tô sena rowasu'u na 're anomro aba mo. E 'wa simirowasu'u hawi, ma tô sena rowasu'u na asima ãma apa za'ra wa'wa. **8** E asima ãma apa za'ra wa'aba da, ma tô 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ aima waihu'u za'ra wa'wa, sima asô ūhârâ za'ra wa'wa hâ. Mare di. **9** Ūrada hâ wa za aima sadawa wahutu za'ra wa'wa, ãne: "Ū'u'ëtê wapuzé hâ syryre na da te ahiri nherê, te za timapu, ū'u'ëtê wapu hâ." Tane duré aimawi na, da te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhā, te za da te ãma 're ropé, rowasu'u senai'õ na hâ. **10** Tane nherê, simisutu Wanhib'apito nhib'a'uwê 're wanomro mono wa, wa za te 're ai'umnhasi za'ra wa'wa, te aima ūwaihu'u za'ra wa'aba zéb zarina si, za apâ 're aihâimana za'ra wa'aba mono na. Aibâ hâ dama pire na 're hâimana mono nherê, aimawi tinhimirowasu'u na te te aiwi 're ro'wa'rutu za'ra wa'aba

mono wa, tāma 're rowē mono õ di za, ta hā 'Re īhāimana u'âsi mono si za te te azâri wa.

11 Ÿsisānawā norī, wedepo'o nhonhi'rāmi na Zezu Cristu dazada īdâ'ázé hā wa tō te dama 're wasu'u u'âsi, da te āma 're saze za'ra mono da. Taha wa, ma tō zudezu norī hā te te siwi 're Ÿwē'ō za'ra, īmreme zarina te dama 're rowasu'u mono õ wa. Ta norī hā te duré taré te te dama 're Ÿwasu'u za'ra, danhīhāiwata nñihâri wapsi, 're dasizudezu za'ra mono da, te dama 're awaihu'u mono newa. Āne zahadu zudezu'ō norī ma, te 're arowaihu'u mono 'wa'âhā, e te aré zudezu norī hā te te siwi 're Ÿwē'ō za'ra, te dama 're Ÿrowasu'u mono zém na hā. Mare di. Te te siwi 're Ÿwē'ō za'ra mono õ di aré āma. **12** Aimawi tinhimirowasu'u na te te aiwi 're Ÿro'wa'rutu za'ra wa'aba mono norī hā, tinhīhāiwata nñihâri siré, te za pé 're si're zani za'ra, wē te bā.

13 Ÿsisānawā norī, 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō aimā pisutu za'ra wa'wa, rowē na āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, Ÿsimiroti na rob'ui'érē 'rata zarina, 're Ÿrob'manhari za'ra wa'aba mono zém na 're asôpré wa'aba mono tō da, taha zarina, 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're asô'reptu za'ra wa'aba mono dai õ wa. Tane nherē, rowē na 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono wē te, marī Ÿwē'ō na aipé'ē 're, asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wamhā, asina āma 're rob'manhari za'ra wa'aba mono õ di za. Āne te za oto 're anomro aba mo. Asimizawi pese za'ra wa'aba zéb zarina si, te za 're asipawaptob za'ra wa'aba mo asib'rata na, asimari na zama, asimiroti na zama. **14** 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hā ahâ uptabi nherē, simisutu haré te wasu'u, Ÿsimiroti hā āne: "Ma'âpé, 're dazawi pese za'ra wa'aba mono za. Marī Ÿwē na asima 're Ÿrosa'rata za'ra wa'aba mono ne, te za duré dama zama sô 're asôpré wa'aba mo." Āne si Ÿsimiroti hā. **15** Tane nherē, abaze zahi 're Ÿsimiroi mono ne, asisada 're asiti'rui u'âsi za'ra wa'aba mono wamhā, asina asapa'a za'ra wa'aba õ di za.

Wamama pê'ezani nhimiwada'uri zarina si, rowē na 're Ÿdanomro mono zém na rowasu'u

16-17 Wa norī hā marī Ÿwē'ō na âté 'râwi wapé'ē 're, wa za wasima wa te 're rosa'rata za'ra. Āne na te te sima 're wa'awē mono õ di, 'Re īhāimana u'âsi mono pê'ezani hā. Marī Ÿwē na si 'râwi wapé'ē 're, wa te wasima 're rosa'rata za'ra mono da, te za te te sima 're wa'awē. Tawamhā marī Ÿwē'ō na 'râwi wapé'ē 're, wa te wasima 're rosa'rata za'ra mono wamhā, te za te te 're wa'a'uwati, 'Re īhāimana u'âsi mono pê'ezani hā, wa te wasina āma 're rob'manhari za'ra mono tō da. Taha wa, wa za āne aimā waihu'u za'ra wa'wa. Ma'âpé, 'Re īhāimana u'âsi mono pê'ezani nhimiwada'uri zarina si, 're anomro aba mono za oto. Tawamhā siwa'rū marī Ÿwē'ō na aipé'ē 're

asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono nherē, asina 're rob'manharī za'ra wa'aba mono õ di za. **18** Āne 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ezani nhimiwada'uri zarina si, 're aihāimana za'ra wa'aba mono wamhā, īsimiroti na rob'ui'éré 'rata zarina 're īrob'manharī 'rata za'ra wa'aba mono zém na, 're asōpré wa'aba mono õ di za oto, taha zarina 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono dai õ wa.

19 Dasi'uihā na danhimirosa'rata wasétē zarina 're īdanomro mono zé wasu'u hā, wa tō waihu'u za'ra ni. Āne te 're danomro wasétē. Siwa'ru te tiwasédé hā pi'õ na te te 're 'manharī u'âsi za'ra, aibā na zama. Siwa'ru te dasina 're dahāimana za'ra. Danhiséb āna, te marī īwasédé hā da te 're 'manharī za'ra. **20** Duré 'Re īhāimana u'âsi mono upana, te romhāiba 'manharī āma 're dawata za'ra. Te duré tāma 're damreme zusi. Duré abzé 'manharī'wa, te 're danomro. Duré te 're dasi'ruiwapari za'ra. Te duré 're dasisada'âbā za'ra. Duré marī na te 're dasi'ruiwapari za'ra. Dasi'aba'rē na te 're dazahi za'ra. Duré marī īwē zô, te dasima si 're danhopré. Te duré 're dasirēme za'ra, 'râwi dasi'rata 're dahāimana za'ra mono tō da. **21** Marī na te 're dasisō'ru za'ra. Duré da'rā siwamnarī na te 're dahāimana za'ra, âzései'wa 're dahāimana za'ra mono wa. Datoi wasétēre u, te 're dasi'rāl'ōtō, siwa'ru da te 're âhuri mono da, âzé hā. Tane te duré 're hāimana, da te 're īmanharī wasétē za'ra mono zé hā. Taha wa, wa za āma sahu, te aima īwaihu'u za'ra wa'aba zém na. Āne 're danomro wasétē mono wamhā, hāiwa u, 'Re īhāimana u'âsi mono u 're īdanhisisi mono da hā mare di, Danhib'apito uptabi u, īwē uptabi si, tinhib'a'uwē norī ma, te te tāma 're īanhomri mono da hā.

22 Āne 're danomro wasétē mono õ di za, 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ezani nhimiwada'uri zarina 're danomro mono wamhā. Te za da te 're dazawi pese za'ra. Duré dapē'ẽ 're datoí u'âsi, te za 're dahāimana za'ra. Duré dapē'ẽ toi u'âsi, te za 're dahāimana za'ra. Duré dawara sina dasisada 're dazahi za'ra mono õ di za. Duré danhimizawi pese na te za 're dahāimana za'ra. Duré marī īwē na te za dama 're danhoprub za'ra. Duré tō sena wa, ropisutu wē, te za da te dama āma 're rob'manharī za'ra. **23** Duré dawaimri te za dama 're dahāimana za'ra. Duré dawasétē wi, dasina 're danhiptete za'ra mono sina, te za 're dahāimana za'ra. Āne 're dahāimana za'ra mono tō da, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā robaba di. **24** Cristu Zezusih ihib'a'uwē 're īdahāimana za'ra mono norī hā, tiwasédé hā aré te te 're 'manharī ze za'ra mono nherē, duré tiwasétē zô aré te te 're rowasutu za'ra mono nherē, 'râwi te za te te siwi 're wē'õ pese za'ra, te te 're 'manharī za'ra mono tō da oto. **25** 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ezani hā ma tō wama tisō, wahāimanazép té hā īwē hā. Taha wa, ma'ápé īsimiwada'uri zarina si, 're wanomro wē wa'aba mono. **26** Danhipai u, wapire na 're wahāimana za'ra mono newa,

'râwi wapẽ'ē na wasina 're wawata za'ra mono õ di za, da te wama 're nharĩ za'ra mono tõ da. Duré wanhipai u, dapire na 're īdahâimana za'ra mono na, wa te 're da'ruiwapari za'ra mono õ di za.

Roti īwē na 're īdasipawaptob za'ra mono zém na rowasu'u

6 ¹İsisanawā nori, āne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Äté ni'wa hā te za tihâimanazém na upa. Tawamhā 'Re īhâimana u'âsi mono pê'ezani nhimiwada'uri zarina si 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhā, te za aiwaimri 're īpawaptob pese za'ra wa'aba mo, apâ 're hâimana wẽ mono da, ni'wa hā. 'Re pawaptob za'ra wa'aba mono wamhā, ma'ápé 'râwi a'lâ asina 're asôpré wa'aba mono za, a nori wa'aba zama, wa'rui'wa nhimiwada'uri zarina, aihâimanazém na 're upa za'ra wa'aba mono tõ da. ² Marñ wa, aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono wamhā, ma'ápé 're asipawaptob pese za'ra wa'aba mono za, roti īwē na si. Āne wamhā, Cristuhu nhimiroti wẽ 'madâ'â'wa te za tõ 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ³ Äté ni'wa hā simiroti pire newa, te za 'râwi tinhimiroti pire na 're si'madâ'â ze. Āne wamhā, 'râwi te za tipẽ'ē na sima 're sadawa nhipes. ⁴⁻⁵ Romhuri hā te wama 're hâimana za'ra wahâiba mono bâ, wa te wasina 're īmadâ'â pese za'ra mono da hā. Āne wa, wa za aihîni 'râwi wa te wasima 're rosa'rata pese za'ra, wa te wasina 're 'madâ'â pese za'ra mono da, wanhimirohmuri hā. Wa te wasina 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhā, wa za 'râwi wapẽ'ē 're wasima 're wato za'ra. Danhimirohmuri hā wanhimirohmuri me aiwab õ na, wa te da'âma 're rosa'rata za'ra mono õ di za.

⁶ Äté ni'wa hā Zezu Cristuhu wasu'uwẽ na, te za te te 're aipawaptob za'ra wa'wa. Āne wamhā, te za asimarñ na tâma 're asôprub za'ra wa'aba mo asa.

⁷ Ma'ápé īwapari pese za'ra wa'aba za. 'Re īhâimana u'âsi mono wi, simani õ di za, dahâimana wẽ wa'râmimhā, īwē na te te dama âma 're ī'a'uwaimrami mono da hā, duré dahâimana wasétê wa'râmimhā, īwasétê na te te dama âma 're ī'a'uwaimrami mono da hā. Ähâ wasu'u hâ tõ sena wa, senai õ na âma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, 'râwi aipẽ'ē 're asima 're asadawa nhipes za'ra wa'aba mono tõ da. ⁸ Danhimirosa'rata wasétê zarina 're danomro u'âsi mono wamhā, te za 'Re īhâimana u'âsi mono nhiti 're dahâimana u'âsi za'ra, rowẽ īsi'utôrî'ō nhiti. 'Re īhâimana u'âsi mono pê'ezani nhimiwada'uri zarina si 're danomro mono wamhā, te za rowẽ īsi'utôrî'ō âma 're dahâimana u'âsi za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono 'rata. ⁹ Taha wa, ma'ápé wawa'a âna marñ īwē na, wa te 're dapawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono za, wa nori hā. Tawamhā bâdâ īwa waptâ'â wapsi, 'Re īhâimana u'âsi mono te te wa'âma sima īrotizé hâ te za īwa'râmi mari īwē hâ te te wama 're anhomri. ¹⁰ Āne wa, wama īwaihu'u pese zarina, wa za dahâiba mono bâ

marī īwē na, wa te 're dapawaptob za'ra. Wa te 're īdapawaptob za'ra mono zém nhipai u, wa za wasiré ūsazei'wa norī hā marī īwē na 're wasipawapto pese za'ra.

Paru hā roti na te te īrāsutuzé wasu'u

11 Āhāta īnhimi'ui'érē ūsa'ētē na, wa aimā rob'ui'érē za'ra wa'wa, ūsi'uihā na īnhib'rata na. **12** Ni'wam norī hā ma tō te te aimā 're roti zadawa za'rei'ō za'ra wa'wa, asihāiwata nnihāri ré, 're anomro aba mono da, tawapsi asizudezu za'ra wa'aba da. E marī da. īsiré zudezu norī si āma 're wata za'ra mono da, te te aimā ūroti za'ra wa'aba zém na hā. Cristu wedepo'o nhonhi'rāmi na wazada dā'ā wamhā, ma tō wa'awa'ābā pa. Tane nherē, taha wasu'u si te te aimā 're wasu'u za'ra wa'aba mono õ di, ūsimirowasu'u na te te siwi 're wē'ō za'ra mono tō da, ūsiré zudezu norī hā. **13** Ta norī hā sihāiwata nnihāri ré, 're nomro mono nherē, uburé marī na 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rada hā te te sina tāma āma 're uwaimrami za'ra mono õ di. Tane nherē, ma tō te te sima 're aiwē za'ra wa'wa, ūsimiroti zarina, aipibu pese na 're anomro aba mono da, ūré 're anomro aba mono wa, tisiré zudezu norī ma, sina 're wata za'ra mono da, ūsimiroti zarina oto 're īaihāimana za'ra wa'aba mono na hā. **14** Tanei õ di, wa hā. Wanhib'apito Zezu Cristuhu āma si, wa za 're īwata u'āsi, wedepo'o nhonhi'rāmi na wazada īdā'ā āma. Taha wa, tiza'ozém na wazada dā'ā wa, ūwi 're īdadā'ā za'ra mono ne, duré wa hā dawi īdā'ā ne, ti'ai āma danhimirosa'rata na 're īhāimana mono õ di oto. **15** Danhīhāiwata nnihāri ré si, 're īdahāimana za'ra mono zé hā, marī dai õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono ma hā. Duré danhīhāiwata nnihāri āna 're īdahāimana za'ra mono zéb zama marī dai õ di, tāma hā. Dahāimanazép tém na, īwē na si oto 're dahāimanaza'ra mono wamhā, taha si tāma wē uptabi di. **16** Ōhō wasu'u zarina 're dahāimana za'ra mono wamhā, wa ūsimia te 're da'awē, rowē na 're danomro mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono da'āma 're ūpē'ezé mono zéb zarina. Taha da, wa za da'āma te tiwi 're rowaptērē u'āsi, uburé 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē norī āma.

17 Wa hā Zezusihī ma romhuri'wa, wa 're īhāimana, ūsimiwada'uri na. Da te ūma 're ūrob'manharī wasétē za'ra mono zéb zarina, ūhāiba hā'ētē ré, 're ūmorī wa, ūpibui pese di, tāma ūromhuri'wa 're ūmorī na hā. Te te oto sahāri za'ra, aimawi tinhimiroti na te te ūwi 're ūro'wa're za'ra mono norī hā.

18 ūsisānawā norī, Wanhib'apito Zezu Cristuhu wi, wa za te tiwi 're rowaptērē u'āsi, aihāiba za'ra wa'aba na hā, tāma asawi za'ra wa'aba wa, te te 're aipawaptob u'āsi za'ra wa'aba mono da.

Tane tō.